

1a forma

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS  
2022–2024 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

|               |                                                                                                 |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Misija</b> | Tvarkyti rajono viešuosius reikalus, siekiant kuo geriau patenkinti rajono gyventojų poreikius. |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|

Situacijos analizė

Išorės aplinkos analizė

Politiniai-teisiniai veiksniai

Savivaldybė, organizuodama veiklą, privalo atsižvelgti į savivaldybėms tiesioginį ir netiesioginį poveikį turinčius Europos Sąjungos (toliau – ES) privalomojo pobūdžio teisės aktus – direktyvas, reglamentus, sprendimus – ir rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, gaires, strategijas.

Norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Panevėžio rajono savivaldybė, yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės finansų planavimo klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas ir kiti teisės aktai.

Planuodama veiklą, Panevėžio rajono savivaldybė privalo įvertinti šalyje galiojančius strateginio planavimo dokumentus: Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės raidos strategijos“; Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“; Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“; 2021–2030 metų nacionaliniu pažangos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“.

Ekonominiai veiksniai

Lietuvos bendrojo vidaus produkto augimas keletą metų buvo vienas iš didžiausių ES šalyse.

**1 lentelė. 2022–2024 m. prognozuojami makroekonominiai rodikliai**

| Rodiklis                                                                     | 2022 | 2023 | 2024 |
|------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Bendrojo vidaus produkto (BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais | 3,0  | 3,2  | 3,8  |
| Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)             | 6,7  | 6,2  | 5,8  |
| Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.                    | 8,0  | 5,5  | 5,5  |

*Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozė*

*Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozė*

### Europos Sąjungos parama

ES fondų investicijos po 2021 m. bus koncentruojamos į ES Bendrųjų nuostatų reglamente nustatytus 5 politikos tikslus: pažangesnė Europa – novatoriška ir pažangi ekonomikos pertvarka; žalesnė ir mažo anglies dioksido kiekio Europa; geriau sujungta Europa – judumas ir regionų IRT jungtys; socialiai atsakingesnė Europa, įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį; piliečiams artimesnė Europa – tvari ir integruota miestų, kaimų ir pakrančių rajonų plėtra ir vietos iniciatyvos.

EP ir ES Taryba susitarė dėl 170,6 mlrd. eurų vertės 2022 m. ES biudžeto. Tai antrasis 2021–2027 m. ES daugiamečių finansinės programos metinis biudžetas.

2022 m. bus užtikrinamas pakankamas Lietuvos strategiškai svarbių tradicinių politikos sričių – sanglaudos ir žemės ūkio – finansavimas. Taip pat numatyta ES parama tokiai aktualiai Lietuvos sričiai kaip migracija ir sienų apsauga.

2022 m. Lietuva iš ES sanglaudos politikos fondų planuoja gauti apie 1,33 mlrd. eurų, ES bendrosios žemės ūkio politikos fondų – apie 0,92 mlrd. eurų, CEF transporto dalies – apie 144 mln. eurų, Ignalinos AE uždarymui – apie 40 mln. eurų. Nelegalios migracijos krizės prie sienos su Baltarusija valdymui ES biudžete papildomai numatyta 25 mln. eurų, šios lėšos bus paskirstytos Lietuvai, Lenkijai ir Latvijai.

2022 m. Lietuvos gautos lėšos iš ES sudarys apie 2,43 mlrd. eurų, o Lietuvos įmoka į ES biudžetą – apie 627,4 mln. eurų, t. y. Lietuvos gaunama ES parama bus beveik keturis kartus didesnė už Lietuvos įmoką. 2021 m. liepos 28 d. Lietuva gavo leidimą naudotis ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo lėšomis, kad paremtų savo ekonomiką ir padėtų jai atsigauti nuo COVID-19 padarinių.

2021–2027 m. daugiamečioje finansinėje perspektyvoje Lietuvos įmokos į ES biudžetą sudarys apie 4 mlrd. Eur (2014–2020 m. – 2,9 mlrd. Eur). 1 įmokėtas euras į ES biudžetą atneš 4 eurus ES paramos.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos paskelbtais duomenimis, naujuoju finansiniu 2023–2027 m. laikotarpiu esminis dėmesys bus skiriamas jauniems ūkininkams, smulkiems bei vidutiniams ūkiams, taip pat ekologiškai ūkininkaujantiems ūkininkams. Pagrindiniai 2023–2027 m. strateginio plano prioritetai – konkurencingas žemės ūkis, darbo vietų kūrimas bei išlaikymas kaimo vietovėse. Nuo 2023 m. valstybės narės, tarp jų ir Lietuva, toliau taikys aktyvaus ūkininko apibrėžimą, bus siekiama užtikrinti, kad ES parama būtų skiriama tik tiems, kas verčiasi žemės ūkio veikla. Didesnis dėmesys bus skiriamas kooperacijai, ypač svarbu būti ne tik nariu kooperatyve, bet ir bendradarbiauti tarpusavyje dalijantis bendrais ištekliais: darbo priemonėmis, technika, įvairia įranga. Per ateinantį 2023–2027 m. ES finansinės paramos laikotarpį tiesioginėms išmokoms ir kaimo plėtrai numatoma 4,27 mlrd. eurų parama. Apsirūpinti tvariais metodais užauginta žemės ūkio produkcija ir didinti sektoriaus pridėtinę vertę – numatoma skirti 1 mlrd. 993,0 mln. eurų, prisitaikyti prie klimato kaitos ir saugoti gamtinius išteklius – 1 mlrd. 244,9 mln. eurų, kurti gyvybingą ir ūkininkavimui bei verslui patrauklų kaimą – 917,2 mln. eurų. Mokslui, konsultavimui ir techninei paramai – 115 mln. eurų. Naujuoju 2023–2027 m. finansiniu laikotarpiu numatoma atsisakyti investicinės paramos, tiesiogiai nesusijusios su žemės ūkio veikla. Nebeplanuojama remti ne žemės ūkio verslo (įskaitant bičių gavybą), plačiajuosčio interneto, žvyrkelių asfaltavimo, kaimų atnaujinimo (projektų, įgyvendinamų per Regioninės plėtros tarybas), miško infrastruktūros plėtros ir technologijų, tradicinių amatų centrų, gamintojų grupių ir organizacijų, asbestinių stogų keitimo, COVID-19 priemonių. Numatoma, kad iš dalies prie šių veiklų galės prisidėti vietos veiklos grupės, kurios rengia vietos veiklos strategijas.

### Investicijos

Lietuvos banko ir Lietuvos statistikos departamento paskelbtais duomenimis, tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautas Lietuvoje 2021 m. trečiąją ketvirtį buvo teigiamas ir sudarė 146,5 mln. Eur. Augustos reinvesticijos (526,5 mln. Eur) atsvėrė skolos priemonių (330,5 mln. Eur) ir nuosavybės (49,5 mln. Eur) sumažėjimą (1 pav.). Ataskaitiniu laikotarpiu didėjo investicijos Lenkijos (192,5 mln. Eur), Honkongo (103,6 mln. Eur), Nyderlandų (61,8 mln. Eur) ir Estijos (57,6 mln. Eur), o labiausiai mažėjo Liuksemburgo (-408,5 mln. Eur) kapitalo įmonėse. Pagal ekonominės veiklos rūšis išsiskyrė investicijų padidėjimas didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklos įmonėse (177,1 mln. Eur). Taip pat didėjo TUI srautas į finansinės ir draudimo veiklos įmones (72,8 mln. Eur), o investicijos į informacijos ir ryšių

veiklos įmonės sumažėjo (-115,2 mln. Eur); TUI pajamos, tenkančios nerezidentams, 2021 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2020 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 7,4 proc. ir sudarė 593 mln. Eur. Didžiausią pajamų dalį sudarė reinvesticijos (526,5 mln. Eur). Daugiausia TUI pajamų teko Švedijos (127 mln. Eur), Honkongo (105,2 mln. Eur) ir Šveicarijos (72,6 mln. Eur) investuotojams; sukauptosios TUI Lietuvoje per metus padidėjo 4,1 proc. ir 2021 m. rugsėjo 30 d. sudarė 24,8 mlrd. Eur, arba 46,4 proc. bendrojo vidaus produkto. Vienam Lietuvos gyventojui vidutiniškai teko 8 927 Eur TUI (2020 m. rugsėjo 30 d. – 8 519 Eur). Didžiausių investuotojų penketą sudaro Vokietija (5,6 mlrd. Eur), Švedija (3,9 mlrd. Eur), Estija (2,9 mlrd. Eur), Nyderlandai (2,2 mlrd. Eur) ir Honkongas (1,4 mlrd. Eur) (2 pav.). Daugiausia TUI pritraukė finansinės ir draudimo veiklos (9,6 mlrd. Eur), apdirbamosios gamybos (3,5 mlrd. Eur), didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklos (2,7 mlrd. Eur) bei nekilnojamojo turto operacijų (2,4 mlrd. Eur) įmonės. Lietuvos TI užsienyje srautas 2021 m. trečiąjį ketvirtį buvo teigiamas ir sudarė 49,5 mln. Eur. Didžiausi investicijų srautai fiksuoti Latvijoje (38,6 mln. Eur) ir Estijoje (21,7 mln. Eur); pagal ekonominės veiklos rūšis – didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (60 mln. Eur) veiklos įmonėse. TI pajamos, Lietuvos investuotojų uždirbtos užsienyje, ataskaitiniu laikotarpiu sudarė 55,5 mln. Eur. Didžiąją jų dalį sudarė reinvesticijos (47,6 mln. Eur). Daugiausia pajamų gauta iš investicijų Latvijoje (44,9 mln. Eur), o pagal ekonominės veiklos rūšis – iš didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklos įmonių (33,6 mln. Eur).

Lietuvos sukauptosios TI užsienyje per metus padidėjo 4,4 proc. ir 2021 m. rugsėjo 30 d. sudarė 9 mlrd. Eur. Lietuvos TI į ES valstybes nares sudarė 50,6, į euro zonos šalis – 43,7, į JAV – 43,6 proc. visų Lietuvos TI užsienyje. Pagal ekonominės veiklos rūšis – profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (4,9 mlrd. Eur) įmonėse.

#### Verslas, pramonė

Svarbiausios pramonės produkcijos rūšys: medienos ir baldų gamyba, mėsos, duonos ir pyrago gaminių gamyba. Rajone veikia tokios didelės ir žinomos įmonės kaip UAB „Baltic Agro“ – sėklų gamybos įmonė, A. Povilausko įmonė „Kadex“ – sunkvežimių ir jų dalių pardavimas, UAB „Panevėžio melioracija“ – kelių tiesimas, melioracija, baldų gamybos įmonė UAB „Raguvos baldai ir ko“, durų gamybos įmonė UAB „Langemė“, duonos gaminių įmonė „Radviliškių kaimo kepykla“, UAB, baldų gamybos įmonė UAB „Dominari“, AB „Linus Agro Group“ – tarptautinė agroverslo įmonė, UAB „Stikmeta“ – stiklo ir metalo konstrukcijų gamyba, UAB „Agrolitpa“ – sėklų supirkimas ir paruošimas, UAB „Siramis“ – logistikos ir ekspedijavimo paslaugos.

#### Žemės ūkis

Panevėžio rajone prioritetinės žemės ūkio veiklos šakos yra javų ir rapsų auginimas. Rajone įregistruoti 1 806 ūkininkų ūkiai ir veikia apie daugiau nei 50 žemės ūkio įmonių, stambiausios iš jų lieka: UAB „Krekenava“, Panevėžio rajono Žibartonių žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Aukštadvario žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Ėriškių žemės ūkio bendrovė ir Panevėžio rajono žemės ūkio bendrovė „Jotainiai“, UAB „Šilų ūkis“ – paukštininkystės ūkis. Kasmet deklaruojamas pasėlių ir žemės ūkio naudmenų plotas (110 690,01 ha), lyginant su kitais rajonais, vis dar didžiausias Lietuvoje. Rajonas pagal nusausinimo apimtį ir turimą melioracijos turtą yra didžiausias šalyje. Šis turtas yra išsidėstęs 115 423,7 ha drenažu nusausintame plote. Pagal laikomų kiaulių skaičių (apie 50 tūkst.) Panevėžio rajonas užima 1 vietą Lietuvoje ir tai sudaro 9 proc. visų šalyje laikomų kiaulių skaičiaus. Nors augalininkystė – didžiausias rajono ūkininkų pajamų šaltinis, rajone užauginama daug bulvių, vaisių, uogų, plėtojama ekologinė žemdirbystė ir bitininkystė. Rajone plėtojamos ir netradicinės ūkio šakos: sraigių, riešutmedžių, arbūzų, pluoštinių kanapių, hortenzijų, danielių, tauriųjų elnių ir alpų, angoros ožkų auginimas, yra vaistažolių augintojų.

#### Turizmas

Kasmet Panevėžio rajone atsiranda naujų turizmui pritaikytų objektų. Savivaldybė ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūra teikia nemokamą informaciją apie Panevėžio rajono turizmo objektus, vietas, paslaugas turistams, svečiams, žiniasklaidai, kelionių organizatoriams ir kitiems interesantams. Tai viena iš testinių Savivaldybės ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūros veiklų, prie kurių prisideda ir informacijos apie verslo sąlygų bei investicinio patrauklumo didinimas ir Panevėžio rajono įvaizdžio formavimas ir jo gerinimas. Populiariausios lankytinos turistinės vietos Panevėžio rajone: Krekenavos regioninis parkas, Krekenavos regioninio parko lankytojų centras (Dobrovolės k. 2), Pojūčių takas (Dobrovolės k. 2), Pašilių stumbrynas (Girelės viensėdis), Girinio takas, Bistrampolio dvaras (Kučių k.), Panevėžio alpakų ūkis (Medikonių k.), Upytės tradicinių amatų centras (Upytės k.), K. Sakalausko senienų muziejus (Piniavos k.), Eglutės žaisliukų muziejus (Miežiškių mstl.), „Mėnulio akmenys“ parkas (Leonardavo k.), Siaurojo geležinkelio kompleksas, Mikėnų vėjo malūnas, Puziniškio dvaro sodyba-muziejus, Juozo Zikaro muziejus Paliukų kaime, Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejus Ustronėje ir kiti objektai, pritaikyti lankymui bei turizmui.

Parengtas maršrutas per Panevėžio kraštą Šv. Jokūbo keliu (Pajstrys–Panevėžys–Staniūnų (Kaizerlingo) miškas–Velžys–Miežiškiai).

Šiuo metu rajone yra 438 kultūros paveldo objektai, iš kurių 89 objektams suteiktas nacionalinio reikšmingumo lygmuo, 137 objektai yra regioninės reikšmės ir 100 objektų suteiktas vietinio reikšmingumo lygmuo. Kultūros paveldo objektai skirstomi į 34 kompleksus, 2 vietas ir 222 pavienius objektus, 93 iš jų yra saugomi valstybės, 22 turi paminklo statusą, 311 įrašyta į kultūros paveldo registrą, 20 kultūros paveldo objektų apsauga panaikinta, 6 tapo kitų kultūros paveldo objektų vertingosiomis savybėmis.

#### Jaunimas

Panevėžio rajone veikia Ramygalos kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras (AJC), įkurtas 2015 m. pabaigoje. Atviras jaunimo centras – saugi ir atvira jaunimo traukos ir prasmingos savirealizacijos vieta, skirta tiek motyvuotam, tiek mažiau galimybių turinčiam jaunimui nuo 14 iki 29 metų. AJC sudaromos sąlygos jauniems žmonėms užsiimti juos dominančia veikla, turiningai praleisti laisvalaikį. Už veiklos įgyvendinimą tiesiogiai atsakingi 2 jaunimo darbuotojai, kurie savo kompetencijas tobulina mokymuose ir seminaruose. Vidutinis unikalių lankytojų skaičius AJC per metus – 248.

Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centre veikia atvira jaunimo erdvė „Spiečius“, patalpos pritaikytos atvirajam darbui su jaunimu.

#### Susisiekimas

Panevėžio rajono teritoriją šiaurės–pietų kryptimi kerta I transeuropinis transporto koridorius „Via Baltica“. A2 (E272) automagistralė Vilnius–Panevėžys – geras ir greitas susisiekimas su Lietuvos sostine Vilniumi. A9 (E272) kelias Panevėžys–Šiauliai yra jungtis ne tik su Šiaulių apskritimi, bet ir tiesioginė jungtis su Pajūrio regionu ir Klaipėdos uostu. Panevėžio rajone rytų–vakarų transporto koridorius 122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys, jungiantis trijų rajonų savivaldybių centrus ir Latvijos miestą Daugpilį, neturi tiesioginio ryšio su Panevėžio aplinkkelio. Auga tranzitinių krovinių srautas magistraliniuose ir krašto keliuose, tačiau dabartinis transporto priemonių eismas pagrindiniuose apskrities keliuose (automobilių ir geležinkelio) santykinai nėra didelis ir turi didelį pralaidumo rezervą. Panevėžio rajone yra 1 623,798 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, iš jų asfaltuotų – 351,526 km, žvyruotų – 1 078,154 km, gruntelių – 194,118 km. Jų eksploatacija brangiai kainuoja, be to, tam tikrais metų laikotarpiais jie tampa sunkiai išvažiuojami, nesaugūs, transporto sukeltos dulkės didina aplinkos oro taršą. Aktuali eismo saugumo problema.

Nacionalinėje susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“, numatyta plėtoti ir modernizuoti transeuropinės, valstybinės ir vietinės reikšmės kelių transporto infrastruktūrą (modernizuoti automagistrales, gerinti

jungimasi su tarptautiniais koridoriais, toliau rekonstruoti krašto ir rajoninius kelius, plėtoti miestų ir miestelių aplinkkelius, diegti eismo saugos ir aplinkosaugos priemonės).

Plėtojamas dviračių takų tinklas – galima nenutrūkstamai dviračiu važiuoti iš miesto iki pagrindinių sodų bendrijų, poilsio zonų, magistralinių kelių. Rajone įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai į Berčiūnų, Bernatonių, Vaivadų, Velžio, Paliūniškio k.

#### Inžinerinė infrastruktūra

Vandenvietėse išgaunamo vandens kokybė gera bakteriologiniu požiūriu, bet padidėjęs geležies kiekis, todėl geros kokybės vanduo tiekiamas tik ten, kur yra nugeležinimo įrenginiai (vandens gerinimo įrenginiai yra Velžio, Liūdynės, Šilų, Raguvos, Naujarodžių, Užunevėžių, Katinų, Berniūnų, Daniūnų, Liberiškio, Mikėnų, Nevėžio, Smilgių, Vadoklių, Trakiškio, Upytės, Ėriškių, Žibartonių, Bernatonių, Sujetų, Vaišvilčių I, Tiltagalių vandenvietėse).

Dalis Panevėžio rajono gyventojų yra prisijungę prie centralizuoto buitinių nuotekų tinklo. Panevėžio rajone dalis nuotekų tinklų yra fiziškai pasenę. Rajone nemažai kaimų, individualių gyvenamųjų namų kvartalų, kuriuose visiškai nėra buitinių nuotekų surinkimo tinklų bei nuotekų valymo įrenginių.

Daliai Panevėžio rajono daugiabučių namų centralizuotai tiekama šiluma. Panevėžio rajone dalis šilumos tinklų renovuota, kita dalis yra fiziškai ir morališkai pasenusi. Šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos, kietasis kuras (malkos, medienos granulės). Dalis šilumos gamybos katilų yra fiziškai ir morališkai nusidėvėję. Tinkamai nereguliuojant šilumos gamybos proceso, didėja aplinkos oro tarša ir neefektyviai išnaudojama pagaminta šiluma.

Lietaus nuotekų sistema Panevėžio rajone išplėtotą nepakankamai. Dabartinės sistemos vamzdynai neremontuoti. Dažnai nevalytos nuotekos išleidžiamos į atvirus vandens telkinius. Lietaus nuotekų sistema apleista.

#### Atliekų tvarkymas

Panevėžio rajono savivaldybė privalo užtikrinti, kad viešąja komunalinių atliekų tvarkymo sistema naudotųsi ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos gyventojų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai.

Nuo 2007 m. rajone pradėjus veikti regioninei atliekų tvarkymo sistemai, uždaryti ir rekultivuoti visi rajono teritorijoje buvę sąvartynai, neatitinkantys aplinkos apsaugos reikalavimų. Atliekų tvarkymą regione organizuoja Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (PRATC), savivaldybės bei atliekų tvarkytojai. Savivaldybės teritorijoje surinktos ir netinkamos naudoti atliekos šalinamos regioniniame sąvartyne, kurį eksploatuoja regioninio sąvartyno operatorius. Panevėžio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą administruoja PRATC.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, galimybę naudotis savivaldybės sukurta komunalinių atliekų tvarkymo sistema turi visi fiziniai ir juridiniai asmenys.

Rajone taikomas konteinerinis atliekų surinkimo būdas, gyventojai skatinami rūšiuoti buityje susidarančias atliekas. Šiam tikslui įgyvendinti didesnėse gyvenvietėse pastatyti rūšiuojamų atliekų konteineriai, didinamas kolektyvinio rūšiavimo aikštelių skaičius, skatinamas individualus bioskaidžių atliekų kompostavimas vietoje, gyventojai aprūpinami individualaus kompostavimo konteineriais, didžiosioms atliekoms iš gyventojų priimti Garuckų k. įrengta šių atliekų priėmimo aikštelė; žaliosios atliekos priimamos Dvarininkų ir Garuckų k. esančiose žaliųjų atliekų priėmimo aikštelėse. Atskirai surenkamos tekstilės, maisto, didžiosios ir pavojingos atliekos (akumulatoriai, liuminescencinės lempos, baterijos, elektrolitas, tepalinė alyva, dažai, lakai, elektroninė įranga) ir išvežamos utilizuoti.

#### Socialiniai veiksniai

Gyventojų registro tarnybos duomenimis, 2022 m. pradžioje Panevėžio rajone gyvenamąją vietą deklaravo – 38 640 gyventojai, 2021 m. – 38 968, 2020 m. – 39 170, 2019 m. – 39 365, 2018 m. – 39 936, 2017 m. – 40 958, 2016 m. – 41 384, 2015 m. – 41 806, 2014 m. – 42 038 gyventojai.

Socialines paslaugas (daugiausia skalbimo) kaimiškose vietovėse teikia Panevėžio rajono neįgaliųjų draugija. Ši draugija taip pat teikia informavimo, konsultavimo, laisvalaikio užimtumo, kultūrinės paslaugas.

Veikia Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras, kuris turi: Socialinės globos skyrių (Ramygalos, Krekenavos, Gustonių socialinės globos namai); Socialinės priežiūros skyrių (pagalba į namus, savarankiško gyvenimo namai, integrali pagalba, asmeninio asistento teikiamos paslaugos); Vadoklių nestacionarių socialinių paslaugų namus (paramos šeimai tarnyba, vaikų dienos centras, krizių centras motinoms ir vaikams); Pagalbos šeimai skyrių (atvejo vadyba, daugiafunkcis centras, spec. transporto organizavimas, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis); Vaiko ir šeimos gerovės skyrių (bendruomeniniai vaikų globos namai, globos centro teikiamos paslaugos).

Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras teikia bendrąsias ir specialiąsias (socialinės globos ir socialinės priežiūros) paslaugas vaikams, šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, taip pat asmenims ir šeimoms, kurie dėl neįgalumo, amžiaus, socialinių problemų negali savarankiškai pasirūpinti visaverčiu asmeniniu, šeimos gyvenimu. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras pagal projektą „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“ teikia integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas asmenims namuose. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose be tėvų globos likę vaikai apgyvendinami dviejuose namų aplinką primenančiuose namuose. Veikia globos centras, kurio veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, socialinių globėjų, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globėjų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, tėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant, kad vaikas, įvaikis būtų tinkamai ugdomas ir auklėjamas šeimai artimoje aplinkoje.

Panevėžio rajone veikia penki akredituoti vaikų dienos centrai. Akreditacija suteikta NVO centrui ir keturiems biudžetiniams dienos centrums. Vaikų dienos socialinė priežiūra teikiama Krekenavoje, Linkaučiuose, Žibartoniuose, Gustonyse ir Vadokliuose.

Savivaldybės seniūnijose dirba vyriausieji specialistai socialiniam darbui ir vyriausieji socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, kurie rūpinasi įvairiomis gyventojų grupėmis ir sprendžia jų socialines problemas. Rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikis tenkinamas tik iš dalies. Labiausiai trūksta dienos socialinės globos paslaugų neįgaliesiems asmenims bei šeimoms, patiriančioms socialinę riziką.

### Švietimas

2021–2022 m. m. Panevėžio rajone veikia šios švietimo įstaigos: 7 gimnazijos, 1 progimnazija, 2 pagrindinės mokyklos, 2 mokyklos-darželiai, 5 lopšeliai-darželiai, 1 neformaliojo vaikų švietimo mokykla (Muzikos mokykla), Pedagoginė psichologinė tarnyba, Švietimo centras.

2021–2022 m. m. bendrojo ugdymo mokyklose mokosi 2 729 mokiniai, ikimokyklinio ugdymo grupes lanko 751 vaikas, priešmokyklinio ugdymo grupes lanko 231 vaikas.

2021–2022 m. m. švietimo srities veiklos prioritetai:

1. Mokymo(si) kokybė (mokymosi pasiekimai);
2. Mokyklų tinklo pertvarka.

2021–2022 m. m. švietimo srities veiklos prioritetus įgyvendina Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, mokyklos, Pedagoginė psichologinė tarnyba, Švietimo centras.

### Kultūra

Panevėžio rajono savivaldybė turi pakankamai gerai išplėtotą kultūros centrų tinklą. 2021 m. Panevėžio rajone veikė 12 kultūros centrų ir 19 jų padalinių, juose – 135 mėgėjų meno kolektyvai, 1 466 dalyvių, 61 studija, būrelis, klubas, juose – 949 dalyviai. Kultūros centruose dirbo 172 darbuotojai, iš jų 120 kultūros ir meno darbuotojų.

Rajone yra 35 žiūrovų salės, kuriose telpa 4 780 žiūrovų, veikia 8 visuomeniniai ir 2 privatūs muziejai, 5 galerijos.

Vis didesnę indėlį į rajono kultūrinį gyvenimą įneša nevyriausybinių organizacijų, registruotos rajone – Ramygalos keramikos klubas „Savos erdvės“, Panevėžio rajono bendruomenės, Lietuvos varinių pučiamųjų instrumentų asociacija. Panevėžio rajono švietimo centras ir mokyklos taip pat sėkmingai vykdo kultūrinius projektus.

2021 m. Panevėžio rajone veikė 36 bibliotekos – Panevėžio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 35 kaimo bibliotekos. Bibliotekose sukaupta daugiau kaip 221 000 spaudinių. Visos bibliotekos kompiuterizuotos. Bibliotekose be įprastinės veiklos vykdomos vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo veiklos – vyksta gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, mokoma naudotis planšetiniais kompiuteriais, mobiliųjų telefonų programėlėmis, gyventojai mokomi naudotis e. sveikatos, e. valdžios, e. bankininkystės ir kt. paslaugomis, teikiamos kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kt. paslaugos. Įsijungusiose į projektą 3 rajono bibliotekose vyksta NVŠ užsiėmimai mokiniams.

Išplėstas bibliotekos paslaugų spektras. Prie Gustonių, Žibartonių ir Linkaučių bibliotekų įkurti ir akredituoti vaikų dienos centrai. NVŠ edukacinės veiklos vykdomos Velžio, Ramygalos, Raguvos, Piniavos, Žibartonių ir Naujarodžių bibliotekose.

Pagerintos skaitytojų aptarnavimo sąlygos viešojoje bibliotekoje. Vis daugiau skaitytojų knygas rezervuoja internetu, naudojami knygų gražinimo įrenginiai.

Viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose modernizuota ir atnaujinta LIBIS sistema. LIBIS SAP (skaitytojų aptarnavimo posistemis) sėkmingai diegiamas rajono bibliotekose. 2021 metais LIBIS SAP įdiegta dar 6 bibliotekose. Su elektroniniu skaitytojo bilietu nuo 2018 m. aptarnaujami lankytojai 21 bibliotekoje. LIBIS plėtra bibliotekose vyks ir toliau. Skaitytojai naudojami internetine knygų užsakymo ir rezervavimo sistema. Veikia knygų gražinimo savitarnos įrenginys. Bibliotekos teikia e. valdžios paslaugas, organizuojamos konsultacijos ir mokymai gyventojams teikiant deklaracijas Valstybinei mokesčių inspekcijai. 2018 m. Savivaldybei pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, rajono bibliotekose vykdomas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“, 2021 metais baigtas visų bibliotekų kompiuterinės įrangos atnaujinimas ir gyventojų mokymai įtraukiant kuo daugiau bendruomenių narių. Vykstant projektą „Prisijungusi Lietuva“ dirbti kompiuteriu, naudotis internetu apmokyta daugiau kaip 2 000 gyventojų. Per metus apmokyta daugiau kaip 800 bibliotekų lankytojų. Biblioteka dalyvauja įvairiuose kultūriniuose projektuose, vykdo kultūrinės ir savanorystės veiklas. Veikia rajono literatų klubas „Polėkis“. Biblioteka atnaujino leidybinę veiklą. Per pastaruosius trejus metus išleisti 8 administraciniai seniūnijų gyvenamųjų vietų žinynai. Iki 2023 metų planuojama išleisti visų 12 seniūnijų gyvenamųjų vietų administracinius žinynus.

Prie bibliotekos veikiantys Puziniškio (Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtinės) bei Ustronės Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejai vykdo kultūrinę edukacinę veiklą. Muziejuose veikia 4 edukacinės programos. Lankytojams kasmet organizuojami tradiciniai renginiai. Nuo 2018 m. muziejai įsijungė į „Kultūros paso“ projektą mokiniams. Siekiant muziejuose teikti kuo daugiau modernizuotų ir inovatyvių paslaugų, Ustronės knygnešių ir Juozo Tumo- Vaižganto muziejuje įdiegta mobili programėlė – virtualus turas „Knygnešių keliu“.

### Sportas

Panevėžio rajone veikia 29 sporto klubai, kurių sportinėje veikloje dalyvauja daugiau nei 300 gyventojų. Seniūnijose sporto renginių organizavimu, gyventojų sporto užimtumu rūpinasi 13 sporto metodininkų. Daugiausia naudojamos mokyklų sporto bazės. Panevėžio rajono švietimo centras organizuoja švietimo įstaigų mokinių sporto renginius, teikia organizacinę, metodinę pagalbą ir tiria vaikų sportinės veiklos poreikius.

Rajone yra 10 sporto aikštynų, 18 sporto salių, 21 krepšinio, 9 tinklinio aikštelės, 17 futbolo aikščių, 1 kartodromas, 6 universalios daugiafunkcės aikštelės, 1 automobilių trasa, 2 aerodromai.

### Būstas

Panevėžio rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose 2022 m. sausio 1 d. buvo 105 asmenys (šeimos). 2022 m. sausio 1 d. nuomojama 140 savivaldybės būstų ir 136 socialiniai būstai.

Per 2021 m. išnuomoti 6 socialiniai būstai asmenims ir šeimoms iš Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. 5 šeimoms vienerių metų laikotarpiui išnuomoti savivaldybės laikinieji būstai.

#### Sveikata

VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika teikia kvalifikuotas pirminės ambulatorinės ir stacionarinės (palaikomojo gydymo ir slaugos) asmens sveikatos priežiūros paslaugas bei specializuotas antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal įstaigos turimą asmens sveikatos priežiūros licenciją. Nuo 2021 m. sausio 1 d. reorganizuotas VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centras prijungiant jį prie VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos.

2008 m. įsteigtas Panevėžio rajono visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – įstaiga, kurios paskirtis – vykdyti visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas. Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

#### Nusikalstamumas

2021 m. Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Panevėžio miesto ir rajono PK (aptarnaujantys Panevėžio miestą ir rajoną) per 2021 m. iš gyventojų sulaukė 7 062 pranešimų (2020 m. – 5 969, 2019 m. – 5 546), iš jų dėl 612 įvykių, kurių metu buvo nustatyta nusikalstama veika, pradėti ikiteisminiai tyrimai (2020 m. – 812, 2019 m. – 790). Panevėžio miesto ir rajono PK 2021 m. dėl smurto artimoje aplinkoje gautas 651 pranešimas, dėl nusikalstamos veikos pradėta 120 ikiteisminių tyrimų. 2021 m. iš gyventojų gauti 1 604 pranešimai dėl saugaus eismo pažeidimų ir eismo įvykių, kuriuose sužaloti eismo įvykio dalyviai, dėl padarytų nusikalstamų veikų pradėti 106 ikiteisminiai tyrimai. 2021 m. gauti 643 pranešimai dėl turtinės veiklos (vagysčių ir kt.), iš jų dėl 132 pranešimuose nustatytų nusikalstamų veikų pradėti ikiteisminiai tyrimai. Išlieka aktualūs ir viešosios tvarkos pažeidimai, 2021 m. gautas 671 pranešimas ir dėl 9 nusikalstamos veikos atvejų pradėti ikiteisminiai tyrimai.

Bendras nusikalstamumo lygis Panevėžio rajone išlieka nemažas, nors pagal atskiras nusikalstamas veikas stebimas nusikalstamų veikų kiekio sumažėjimas, bet gyventojų saugumo problema išlieka aktuali. Nemaža dalis senyvo amžiaus Panevėžio rajono gyventojų gyvena atokiuose vienkiniuose ir jaučiasi mažiau saugūs nei žmonės, gyvenantys gyvenvietėse. Rajono teritorijoje veikia Saugios kaimynystės grupės.

Panevėžio miesto ir rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai Panevėžio rajono savivaldybei teikia tęstinį prevencinį projektą „Būk saugus“, kuriame į saugios aplinkos kūrimą yra įtraukiamos visos 12 Panevėžio rajono savivaldybės seniūnijų, Panevėžio rajono bendruomenės, sodininkų bendrijos ir visi aktyvus Panevėžio rajono gyventojai.

#### Technologiniai veiksniai

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje, įgyvendinus projektą WiFi4EU, veikia 23 nemokamo greitojo interneto prieigos gyventojams.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. II ketvirtyje apklausus 16–74 metų amžiaus 4 773 asmenis nustatyta, kad 82 proc. namų ūkių turėjo interneto prieigą. 2020 m. asmeninius kompiuterius namuose turėjo 77 proc., interneto prieigą – 82 proc. namų ūkių. Mieste kompiuterius ir interneto prieigą namuose turėjo atitinkamai 80 ir 84 proc. namų ūkių, kaime – 70 ir 78 proc. Iš namų ūkių su vaikais kompiuterius namuose turėjo 97 proc., interneto prieigą – 99 proc., be vaikų – atitinkamai 70 ir 77 proc. Beveik visi namų ūkiai, turintys namuose interneto prieigą, naudojosi

plačiajuosčiu ryšiu. 78 proc. interneto prieigą turinčių namų ūkių naudojosi plačiajuosčiu laidiniu ar belaidžiu fiksuotu ryšiu, 66 proc. – mobiliojo ryšio tinklais. Ne rečiau kaip kartą per savaitę internetu naudojosi 82 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų. 2020 m. internetu naudojosi 83 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų (2019 m. – 82 proc.). Iš 16–24 metų amžiaus gyventojų internetu naudojosi 99 proc., iš 65–74 metų amžiaus – 46 proc. Palyginti su praėjusiais metais, 6 proc. punktais padaugėjo internetu besinaudojančių vyresnio (65–74 metų) amžiaus gyventojų.

### **Vidinės aplinkos analizė**

#### **Organizacinė struktūra**

Panevėžio rajono savivaldybės instituciją sudaro atstovaujamoji institucija, tai yra Savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra Savivaldybės administracijos direktorius, turintys vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo.

Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su Savivaldybe sudarytas sutartis kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, pasirenkami viešai.

Savivaldybės administracijos struktūra: Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, Apskaitos, Architektūros, Centralizuotas vidaus audito, Civilinės metrikacijos ir archyvų, Ekonomikos ir turto valdymo, Finansų, Informacinių technologijų, Investicijų ir užsienio ryšių, Juridinis, Kanceliarijos, Personalo administravimo, Socialinės paramos, Statybos ir infrastruktūros, Švietimo, kultūros ir sporto, Ūkio, Viešųjų pirkimų, Žemės ūkio skyriai, savivaldybės gydytojas (vyr. specialistas), vyr. specialistas, jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas) ir 12 seniūnijų: Karsakiškio, Krekenavos, Miežiškių, Naujamiesčio, Pajstrio, Panevėžio, Ramygalos, Raguvo, Smilgių, Upytės, Vadoklių ir Velžio.

#### **Žmogiškieji ištekliai**

2022 m. sausio 1 d. Savivaldybės administracijoje patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 241,75, iš jų: 87 valstybės tarnautojų pareigybės ir 154,75 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto. Savivaldybės administracijoje dirba 258 darbuotojai, iš jų 78 vyrai, 180 moterų. Dirbančiųjų skaičius pagal amžių ir lytį: iki 24 m. amžiaus dirba 1 moteris; 25–29 m. – 2 moterys; 30–34 m. – 14 moterų, 1 vyras; 35–39 m. – 23 moterys, 4 vyrai; 40–44 m. – 20 moterų, 10 vyrų; 45–49 m. – 20 moterų, 9 vyrai; 50–54 m. – 23 moterys, 10 vyrų; 55–59 m. – 38 moterys, 22 vyrai; 60–64 m. – 39 moterys, 20 vyrų; 65 ir vyresni – 2 vyrai. Vidutinis darbuotojų amžius – 51. Valstybės tarnautojų skaičius – 84, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius – 174. 98 proc. valstybės tarnautojų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą; 1 proc. – aukštąjį koleginių išsilavinimą, 1 proc. aukštesnįjį išsilavinimą. 43 proc. darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, turi aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginių išsilavinimą; 10 proc. – aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, 9 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą; 11 proc. – profesinį išsilavinimą; 24 proc. – vidurinį arba specialųjį vidurinį (įgytą iki 1995 m.) išsilavinimą; 3 proc. – pagrindinį išsilavinimą. Aukštąjį universitetinį išsilavinimą turi 76 proc. moterų, 24 proc. vyrų, o aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą turi 89 proc. moterų, 11 proc. vyrų. Vidutinis Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų tarnybos stažas Lietuvos valstybei – 19 metų. Vidutinis darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, Savivaldybės administracijoje darbo stažas – 10 metų. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginių algų koeficientai, priemokos, priedai nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, darbo užmokestis keičiamas atlikus veiklos vertinimą, vadovaujantis Savivaldybės administracijos darbo tvarkos

taisyklėmis, Savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sistema.

### **Planavimo sistema**

Rajono plėtra planuojama rengiant du svarbiausius dokumentus – strateginį plėtros planą ir teritorijos bendrąjį planą.

Savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. T-127 patvirtintas Panevėžio rajono 2016–2022 m. strateginis plėtros planas, kuris įsigaliojo 2016 m. sausio 1 d. Rengiamas Panevėžio rajono 2023–2030 m. strateginis plėtros planas.

Teritorijos bendrasis planas patvirtintas 2008 m., jame numatyti svarbiausi teritorinės plėtros sprendiniai.

### **Finansiniai ištekliai**

Savivaldybės strateginio veiklos plano programų pagrindinis finansavimo šaltinis – savivaldybės biudžeto lėšos, tačiau kasmet pritraukiamas finansavimas iš kitų šaltinių, pvz., Europos Sąjungos paramos lėšos, valstybės biudžeto lėšos ir kt.

### **Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos**

Savivaldybės įvaizdžiui formuoti ir informacijos sklaidai reikšminga interneto svetainė [www.panrs.lt](http://www.panrs.lt), savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ paskyra. Joje skelbiama informacija apie rajoną, verslo aplinką, investicijas, organizacinę struktūrą, renginius, priimtus sprendimus, bendruomenei aktualias naujienas. Paslaugų kokybei pagerinti įdiegta skaitmeninė telefonija.

### **Vidaus darbo kontrolė**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu vidaus darbo kontrolę Savivaldybėje vykdo Centralizuotas vidaus audito skyrius.

Igyvendinant strateginį veiklos planą ir vykdant veiklą, nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

### **Stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių (SSGG) analizė**

#### **Stiprybės**

1. Panevėžio miesto apylinkėse plečiasi individualių namų kvartalai, į rajoną atsikelia naujų gyventojų.
2. Pakankamai išplėtotas stacionarių socialinių paslaugų tinklas.
3. Modernizuota socialinių paslaugų infrastruktūra: Gustonių globos namų pastatai, įrengti dveji bendruomeniniai vaikų globos namai.
4. Pastaraisiais metais mažėjo piniginės socialinės paramos gavėjų skaičius.
5. Rajone veikia ne savivaldybės sistemos socialines paslaugas teikiančios institucijos: šeimyna „Stipruoliai“, Jotainių socialinės globos namai, VšĮ „Vilties namai“ ir kt.
6. Sudarytos geros sąlygos seniūnijų socialiniams darbuotojams: seniūnijos turi automobilius, kuriuos naudoja socialiniai darbuotojai lankydami šeimas, socialiniai darbuotojai yra apdrausti, aprūpinti tarnybiniais mobiliaisiais telefonais.
7. Rajono švietimo darbuotojų kvalifikacija yra aukšta.
8. Rajone veikia visos pagalbos mokyklai institucijos (pedagoginė psichologinė tarnyba, švietimo centras, socialiniai darbuotojai, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius ir kt.).
9. Skiriamos investicijos švietimo infrastruktūrai gerinti.
10. Rajone veikia platus švietimo paslaugų tinklas (bendrojo ugdymo ir ikimokyklinio ugdymo).
11. Rajono kultūros centrų tinklas yra platus, platus kultūros paslaugų spektras, vykdomos įvairios projektinės veiklos.

12. Rajone išplėtotas viešųjų bibliotekų tinklas (veikia 36 bibliotekos, 3 literatūriniai muziejai).
13. Viešosiose bibliotekose teikiamos paslaugos yra aukštos kokybės, naudojamos informacinės technologijos, yra interneto prieigos.
14. Pastaraisiais metais investuota į kultūros infrastruktūrą: renovuota keletas kultūros centrų pastatų.
15. Rajone geras sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas: veikia 2 pirminės sveikatos priežiūros centrai (iš jų vienas teikia II lygmens paslaugas), 19 medicinos punktų.
16. Vykdomi infrastruktūros modernizavimo projektai sveikatos priežiūros srityje.
17. Sveikatos priežiūros paslaugų įvairovė rajone yra didelė, gyventojai turi galimybę gauti paslaugas ir Panevėžio miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
18. Gyventojų sveikatos rodikliai geresni nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio apskrityje.
19. Kiekviena seniūnija turi sporto metodininką (iš viso 13), sudarytos palankios sąlygos naudotis sporto infrastruktūra: nemokamai galima naudotis mokyklų stadionais ir salėmis.
20. Pastaraisiais metais atnaujinta (įrengta) nemažai naujų sporto infrastruktūros objektų (stadionų prie mokyklų, daugiafunkčių aikštelių).
21. Rajone veikia daug kaimo bendruomenių (66), jų veiklą koordinuoja Panevėžio rajono bendruomenių sąjunga.
22. Rajone veikia jaunimo organizacijos vienijanti sąjunga „Apskritasis stalas“.
23. Bendruomenės turi gerus administracinius gebėjimus rengti ir įgyvendinti projektus.
24. Panevėžio rajono savivaldybės patogi geografinė padėtis, per jos teritoriją eina magistraliniai ir tarptautiniai keliai.
25. Materialinių investicijų vienam gyventojui tenka daugiau negu vidutiniškai Lietuvoje.
26. Įrengta Ramygalos plyno lauko investicijų zona su išplėta infrastruktūra.
27. Išvystytas žemės ūkis. Deklaruojamas žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotas didžiausias šalyje. Vyrauja stambesni nei kitose Lietuvos vietovėse ūkiai. Žemės ūkio srityje sukurama daugiau pridėtinės vertės nei vidutiniškai šalyje.
28. Geros sąlygos žemės ūkio veiklai: našios žemės, maži žemės nuomos mokesčiai.
29. Rajone yra išteklių turizmui vystyti: Krekenavos regioninis parkas, kultūros ir gamtos paveldo objektai.
30. Įrengta nemažai turizmo infrastruktūros objektų: Krekenavos regioninio parko lankytojų centras, Bistrampolio dvaras, Linų muziejus, Tradicinių amatų centras, prie Nevėžio upės įrengta poilsio aikštelių, prieplaukų.
31. Turistų pritraukiama daugiau nei vidutiniškai Panevėžio apskrityje.
32. Gerai sutvarkyta melioracijos sistema.
33. Vandentiekio ir buitinių nuotekų sistema pakankamai gerai išplėta priemiestinėje Panevėžio seniūnijoje ir Upytės seniūnijoje.
34. 2020–2021 m. išasfaltuota vidutiniškai po 4,97 km vietinės reikšmės kelių.
35. Skiriamas dėmesys valstybinės ir rajoninės reikšmės kelių priežiūrai, 2020–2021 m. įgyvendinta nemažai projektų, įdiegta eismo saugumo priemonių.
36. Rajone pastaraisiais metais įvyko žymių teigiamų pokyčių atliekų tvarkymo srityje: plečiama rūšiavimo sistema, įrengtos didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų priėmimo aikštelės, veikia atliekų rūšiavimo linija.
37. Sumažėjo aplinkos taršos šaltinių (uždaryti buvę rajono sąvartynai, sumažintas bešeimininkių sąvartynų skaičius, įrengtos centralizuotos nuotekų sistemos).
38. Pastaraisiais metais vyko teigiamų pokyčių šilumos ūkyje: šilumos katilai keisti į mažiau taršius, plačiau naudojamas biokuras (mediena, granulės). Yra įrengtos kelios modernios atsinaujinančių išteklių panaudojimo šildymo sistemos – šilumos siurbliai oras-vanduo – mažiems, nutolusiems nuo centralizuotų šilumos tiekimo sistemų objektams šildyti.
39. Tvarkytas kraštovaizdis, valyti vandens telkiniai (Lėvens, Sanžilės upių ruožai).

#### **Silpnybės**

1. Dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos bei vidinės ir tarptautinės migracijos mažėja gyventojų skaičius.

2. Visuomenė sensta: didėja pensinio amžiaus žmonių dalis, mažėja vaikų.
3. Rajonas apgyvendintas netolygiai – didesnė gyventojų koncentracija Panevėžio priemiesčiuose ir Ramygalos mieste. Dėl netolygaus gyventojų pasiskirstymo, mažo tankumo, savivaldybės teikiamų (socialinių, švietimo, kultūros, sporto, viešojo transporto, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo) paslaugų kaštai yra dideli.
4. Daugiau nei trečdalis rajono gyventojų yra socialinės paramos gavėjai.
5. Nemažėja socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.
6. Gausu socialinių problemų aplink Panevėžio miestą esančiuose soduose. Nors dažnai sodų gyventojų deklaruota gyvenamoji vieta yra ne rajone, problemas tenka spręsti rajono institucijoms.
7. Rajono gyventojams trūksta nestacionarių socialinių paslaugų: reikia dienos užimtumo centrų vaikams, pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems.
8. Dėl mažėjančio mokinių skaičiaus neracionaliai išnaudojami švietimo įstaigų pastatai.
9. Mokyklose trūksta švietimo pagalbos specialistų.
10. Gyventojai, gyvenantys priemiesčiuose, yra linkę rinktis Panevėžio miesto švietimo įstaigas.
11. Kultūros centrams trūksta lėšų transporto išlaidoms.
12. Dalies kultūros centrų ir bibliotekų pastatų techninė būklė ir įranga neatitinka šiuolaikinių reikalavimų.
13. Dalis visuomenės neturi įgūdžių dalyvauti kultūriniame gyvenime, nedalyvauja renginiuose.
14. Sena bibliotekų kompiuterinė įranga.
15. Trūksta policijos pareigūnų (pirminėje grandyje).
16. Policijos pareigūnų reagavimo į įvykius greitis netenkina visuomenės poreikių (vykimas į atitolusias vietas).
17. Rajono teritoriją kertančių magistralinių kelių prieigose vyksta daug nusikalstamų veikų, eismo įvykių, dėl to pritrūksta policijos dėmesio kitiems vietos reikalams.
18. Auga nusikalstamų veikų skaičius, ypač padidėjo nepilnamečių nusikalstamumas.
19. Trūksta gydytojų specialistų, daug pensinio amžiaus gydytojų.
20. Rajone trūksta vaistinių (labiau atitolusiose vietovėse).
21. Pirminės sveikatos priežiūros centruose mažėja prisirašiusių žmonių, o sergančių daugėja, dėl to finansavimas neatitinka poreikių.
22. Nemažai rajono gyventojų turi žalingų įpročių.
23. Mažėja sportuojančių žmonių, nes mažėja vaikų ir jaunimo.
24. Į bendruomenių veiklas įsijungia mažai jaunimo.
25. Gyventojų bruto mėnesinis vidutinis darbo užmokestis gerokai mažesnis nei vidutiniškai šalyje. Gyventojų perkamoji galia yra maža.
26. Gyventojų verslumo lygis yra žemesnis nei vidutiniškai šalyje.
27. Pritraukiama mažai tiesioginių užsienio investicijų.
28. Trūksta vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių.
29. Nedarbo lygis didesnis nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio regione. Aktuali struktūrinio nedarbo problema.
30. Turizmo infrastruktūra išplėtotą nepakankamai. Būtų galima daugiau kultūros paveldo objektų pritaikyti turizmui.
31. Trūksta gyventojų sąmoningumo tvarkant atliekas, yra nelegalių sąvartynų pakelėse ir pamiškėse, nepakankamai išplėtotą atliekų rūšiavimo infrastruktūrą.
32. Rajone yra daug neasfaltuotų vietinės reikšmės kelių (jie sudaro 78,4 proc. visų vietinės reikšmės kelių, vidutiniškai šalyje – 68,1 proc., vidutiniškai šalyje vietinės reikšmės kelių – 81,9 proc.).
33. Trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų, kai kur nėra jungčių, ne visur nutiesti takai palei intensyvaus eismo magistralinius kelius.
34. Ne visoje rajono teritorijoje išplėtotą vandentiekio ir buitinių bei lietaus nuotekų infrastruktūrą, nemažai gyventojų naudoja blogos kokybės geriamąjį vandenį iš šachtinių šulinių. Nemaža dalis vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų tinklų yra neinventorizuoti, neregistruoti.
35. Nemaža dalis šilumos tiekimo tinklų yra susidėvėję.

36. Ne visose vietovėse apšviestos gatvės, trūksta apšvietimo infrastruktūros.
37. Daugiabučių namų konstrukcijos ir vidaus inžineriniai tinklai yra nusidėvėję.
38. Trūksta socialinio būsto, reikia jį atnaujinti, rekonstruoti.
39. Nemažai apleistų pastatų ir žemės sklypų (ypač ne žemės ūkio paskirties Panevėžio seniūnijoje, valstybinės žemės Ramygalos m., Karsakiškio, Raguvos, Vadoklių seniūnijose (apleistos fermos).

#### **Galimybės.**

1. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į būtiniausių infrastruktūrą: vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų sistemų renovaciją ir plėtrą; vietinės reikšmės kelių sutvarkymą ir saugumo juose užtikrinimą; šilumos ūkį bei savivaldybės eksploatuojamų pastatų bei daugiabučių ir individualių gyvenamųjų namų energetinio efektyvumo priemones.
2. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į Savivaldybės teikiamų paslaugų tobulinimą, išlaikant balansą tarp realių visuomenės poreikių ir ekonominio efektyvumo.
3. Kurti naujas darbo vietas rajono teritorijoje: skatinti steigti vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmones; pritraukti įmones į Ramygalos plyno lauko investicijų zoną.
4. Daug dėmesio skirti socialinės atskirties mažinimui bei pilietinės visuomenės formavimui: skatinti bendruomenių veiklas ir gyventojų verslumą, remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas, plėsti neformaliojo vaikų švietimo paslaugų spektrą ir kurti tam reikalingą infrastruktūrą, skatinti nevyriausybines organizacijas įsitraukti į paslaugų bendruomenei teikimą.
5. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į sąlygų plėtoti turizmą sukūrimą: tvarkyti kultūros paveldo objektus, kraštovaizdžio kompleksus, turizmui ir rekreacijai pritaikyti gamtos objektus.

#### **Grėsmės**

1. Brangstant energetiniams ištekliams augs Savivaldybės teikiamų paslaugų išlaikymo kaštai, bus sudėtinga subalansuoti pajamas ir išlaidas. Taip pat atitinkamai didės namų ūkių išlaidos ir mažės perkamoji galia.
2. Galimas ženklus gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos. Mažėjant gyventojų, reikės mažinti Savivaldybės teikiamų paslaugų apimtį, mažinti paslaugoms teikti naudojamos infrastruktūros objektų skaičių (dydį).
3. Jei šalyje negerės ekonominė situacija ir nebus imtasi efektyvių socialinės atskirties mažinimo priemonių, galimas socialinės rizikos grupei priskiriamų gyventojų dalies augimas. Dėl to gali augti nusikalstamumas ir atsirasti kitų neigiamų pasekmių.
4. Intensyviai vystant žemės ūkį gali būti užterštas dirvožemis, paviršiniai, gruntiniai, požeminiai vandenys, blogėti gyvenamosios aplinkos kokybė.
5. Neinvestuojant į vietinės, rajoninės ir valstybinės reikšmės kelių ir eismo saugumo infrastruktūrą, prastės jų dangos kokybė, nemažės ar net daugės eismo įvykių.
6. Jei nebus skiriamas dėmesys turistų traukos centrams suformuoti, sumažės turistų srautai.

| <b>Strateginio tikslo pavadinimas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kodas</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Aktyvinti Panevėžio rajono bendruomenę ir ugdyti jos sąmoningumą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 01           |
| <b>Strateginio tikslo aprašymas</b><br>Įgyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos savivaldybės valdymui tobulinti, siekiant savivaldybės įstaigas padaryti atviresnes bendruomenei, bei veiklos efektyvumui gerinti.<br>Ypač didelis dėmesys bus skiriamas ugdymo procesui: sąlygoms kokybiškam ugdymuisi sudaryti, programų įvairovei, neformaliajam vaikų švietimui, smurto ir patyčių prevencijai. |              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <p>Siekiant paskatinti Panevėžio rajono bendruomenę būti aktyvią, bus vykdomos priemonės, susijusios su kultūrine, sportine veikla, jaunimo projektais, bendruomenių iniciatyvų skatinimu.</p> <p><b>Efekto kriterijai:</b><br/> E-01-01 – gyventojų išsilavinimo lygis: įgijusių aukštąjį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, proc.;<br/> E-01-02 – gyventojų aktyvumas vietos savivaldos rinkimuose, proc.;<br/> E-01-03 – rajono kultūriniame gyvenime dalyvaujančių gyventojų skaičius.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |
| <p><b>Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:</b><br/> 01 Savivaldybės valdymo programa;<br/> 02 Ugdymo proceso ir kokybiškos ugdymosi aplinkos užtikrinimo programa;<br/> 03 Aktyvaus bendruomenės gyvenimo skatinimo programa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                     |
| <p><b>Strateginio tikslo pavadinimas</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p><b>Kodas</b></p> |
| <p>Gerinti gyvenimo kokybę rajone, užtikrinant socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, kuriant saugią ir švarią aplinką.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>02</p>           |
| <p><b>Strateginio tikslo aprašymas</b><br/> Įgyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos pagerinti gyventojų gyvenimo, susisiekimo kokybę, modernizuojamas šilumos ūkis, gerinama geriamojo vandens kokybė, rekonstruojami ir remontuojami keliai, gatvės ir kt. Ypatingas dėmesys bus skiriamas socialinei paramai neįgaliesiems, pagyvenusiems asmenims, socialiai remtinoms rizikos grupės šeimoms organizuoti, gerinti jų gyvenimo kokybę, plėtoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių rajono gyventojams, didinti jų integraciją į visuomenę, mažinti socialinę atskirtį. Šiuo tikslu bus siekiama užtikrinti kokybišką Panevėžio rajono gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimą savivaldybės lygmeniu, efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, tikslingai paskirstyti lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms ir sveikatos priežiūrai, vertinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, nustatyti sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimo ir infrastruktūros gerinimo prioritetus.</p> <p><b>Efekto kriterijai:</b><br/> E-02-01 – gyventojų skaičiaus metinė kaita (proc.);<br/> E-02-02 – mirtingumas (1 000-iui gyventojų);<br/> E-02-03 – gimstamumas (1 000-iui gyventojų);<br/> E-02-04 – aplinkos oro kokybė, neviršijanti DLK.</p> |                     |
| <p><b>Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:</b><br/> 04 Rajono infrastruktūros priežiūros, modernizavimo ir plėtros programa;<br/> 05 Socialinės atskirties mažinimo programa;<br/> 06 Sveikatos apsaugos programa;<br/> 07 Aplinkos apsaugos programa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                     |
| <p><b>Strateginio tikslo pavadinimas</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p><b>Kodas</b></p> |
| <p>Skatinti rajono konkurencingumą.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>03</p>           |
| <p><b>Strateginio tikslo aprašymas</b><br/> Įgyvendinant šį tikslą bus siekiama įgyvendinti racionalią žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, kuri užtikrintų ekologiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tolygią plėtrą bei kaimo gyventojų poreikius tenkinančios kaimo infrastruktūros efektyvų naudojimą. Šio tikslo programos įgyvendinimas padės kryptingai naudoti lėšas, plėtojant verslą rajone; įgyvendinti Panevėžio rajono savivaldybės politiką turizmo srityje; skatinti ir plėtoti turizmą Panevėžio rajone; kurti atviro, jaukaus, svetingo, šilto bei saugaus rajono įvaizdį; skatinti turizmo verslo atstovus bei rajono bendruomenę prisidėti prie turizmo plėtros,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| analizuoti ir skatinti naujų turizmo produktų vystymąsi; organizuoti kultūros paveldo objektų restauravimą.<br><b>Efekto kriterijai:</b><br>E-03-01 – verslumo lygis (veikiančių smulkių ir vidutinių įmonių skaičius 1000-iai gyventojų);<br>E-03-02 – nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis, proc.);<br>E-03-03 – vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis (Eur). |  |
| <b>Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa</b><br>08 Ekonominio konkurencingumo didinimo programa.                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |

### Strateginio veiklos plano priedai

**1 b forma.** Programų aprašymai.

**1 lentelė.** 2022–2024 metų programos tikslų, uždavinių, uždavinių vertinimo kriterijų, priemonių ir priemonių išlaidų suvestinė (8 programos).

---